

VILTOTU PREČU TIRDZNIECĪBA
PASAUĻĒ
SATRAUCOŠS APDRAUDĒJUMS
KOPSAVILKUMS

Kopsavilkums

Šajā pētījumā ir sniegta aktualizēta kvantitatīvā analīze par viltotu un pirātisku ražojumu pasaules tirdzniecības vērtību, apjomu un apmēru. Pamatojoties uz 2019. gada datiem, tajā lēsts, ka viltoto un pirātisko preču starptautiskās tirdzniecības apjoms minētajā gadā sasniedza 464 miljardus USD jeb 2,5 % no pasaules tirdzniecības apjoma.

Iepriekšējos ESAO un EUIPO pētījumos, kuros izmantota vienāda metodika, viltoto un pirātisko preču tirdzniecība 2013. gadā tika lēsta 2,5 % apmērā no pasaules tirdzniecības apjoma, kas atbilst 461 miljardam USD un 3,3 % no pasaules tirdzniecības apjoma 2016. gadā jeb 509 miljardiem ASV dolāru. Tādējādi nominālā izteiksmē, absolūtā izteiksmē un attiecībā uz tās daļu kopējā tirdzniecībā viltojumu tirdzniecības apjoms ir saglabājies ievērojams, kas ir tuvs ESAO attīstīto valstu, piemēram, Austrijas vai Beļģijas, IKP.

Balstoties uz detalizētiem ES datiem, šajā pētījumā ir veikts arī padziļināts novērtējums par situāciju Eiropas Savienībā. Rezultāti liecina, ka 2019. gadā viltotu un pirātisku ražojumu imports ES veidoja teju 119 miljardus EUR (134 miljardus USD), kas atbilst 5,8 % no ES importa apjoma. Jāatzīmē, ka šie rezultāti ir iegūti, izmantojot novērojumus par muitas konfiskācijām, un neietver vietēji ražotus un patērētus viltotos un pirātiskos ražojumus; tāpat tie neietver ziņas par pirātisku digitālo saturu internetā.

Viltošana un pirātisms apdraud daudzas nozares. Viltojumi ir atrodami daudzu preču klāstā, tostarp tās var būt parastas patēriņa preces (apģērbi, apavi), uzņēmumu savstarpējo darījumu izstrādājumi (rezerves daļas, pesticīdi) un luksusa preces (modes apģērbi, luksusa pulksteņi). Svarīgi ir tas, ka daudzas viltotas preces var radīt nopietnu risku veselībai, drošībai un videi. Tas īpaši attiecas uz viltotām zālēm, kā arī uz pārtiku, kosmētiku, rotaļlietām, medicīnas iekārtām un ķīmiskajām vielām. Lai gan viltotās un pirātiskās preces nāk no gandrīz visām ekonomikām visos kontinentos, Ķīna joprojām ir vadošā to izcelsmes ekonomika.

Viltoto un pirātisko ražojumu tirdzniecība notiek pa sarežģītiem tirdzniecības ceļiem, ļaunprātīgi izmantojot virkni tranzīta starpnieku punktus. Daudzas no šīm tranzīta ekonomikām, piemēram, Honkonga (Ķīna), Singapūra vai Apvienotie Arābu Emirāti, ir labi attīstītas, tās ir valstis ar augstiem ienākumiem un nozīmīgi starptautiskās tirdzniecības centri.

Viltotās preces parasti piegādā ar gandrīz visiem transporta veidiem. Konfiskācijas gadījumu skaita ziņā visbiežāk sastopamas nelielas pakas, īpaši izmantojot pasta pakalpojumus, un tas rada būtiskas problēmas saistībā ar likumu izpildi. Vērtības ziņā viltojumi, ko pārvadā ar konteinerkuģiem, nepārprotami dominē, veidojot vairāk nekā pusi no konfiscēto viltojumu vērtības pasaulē 2019. gadā.

Covid-19 pandēmija ir ietekmējusi viltoto preču tirdzniecību, lai gan apjoma ziņā ietekme bija mazāka, nekā sākotnēji gaidīts. Vairumā gadījumu krīze ir pastiprinājusi pašreizējās tendences. Galvenā tendence bija intensīva tiešsaistes vides ļaunprātīga izmantošana. Pārvietošanās ierobežojumu apstākļos patērētāji vēršas tiešsaistes tirgos, lai apmierinātu savas vajadzības, un tas ievērojami palielina plaša viltojumu klāsta piedāvājumu tiešsaistē. Straujais viltojumu pieaugums attiecās ne tikai uz zālēm un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (IAL), bet arī uz daudzām citām precēm, tostarp pulksteņiem, patēriņa precēm un ražojumiem mašīnbūves, elektrotehnikas un metālapstrādes nozarē (piemēram, virtuves ierīcēm).

Šajā ziņojumā sniegtās analīzes pamatā galvenokārt ir kvantitatīvs novērtējums, kurā izmantotas pielāgotas statistikas metodes, ko izstrādājusi ESAO, pamatojoties uz datiem no lielas datu kopas par preču, ar kurām pārkāpj intelektuālā īpašuma tiesības, konfiscēšanu muitā. Krīze ir radījusi lielu dinamiku, un šajā posmā nav iespējams izdarīt galīgus un pārliecinošus secinājumus par pandēmijas sekām.

Lai izprastu un apkarotu viltošanas un pirātisko preču pārdošanas risku, valdībām ir vajadzīga jaunākā informācija par viltošanas apmēriem, apjomu un tendencēm. Šis pētījums ir daļa no pastāvīgiem uzraudzības centieniem, lai atbalstītu politikas un izpildes risinājumus.

VILTOTU PREČU TIRDZNIECĪBA PASAULĒ SATRAUCOŠS APDRAUDĒJUMS

© Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs

Pārpublicēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots